

ทิศทางการดำเนินงานการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สู่การพัฒนาชุมชนท้องถิ่น

แนวทางการดำเนินงาน การส่งเสริมการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สู่การพัฒนาชุมชนท้องถิ่น

ในปี พ.ศ. ๒๕๕๓ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้จัดทำแนวทางการส่งเสริมการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การพัฒนาชุมชนท้องถิ่น ตามหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๙๑.๔/ว ๑๖๕๔ ลงวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๓ เรื่อง การส่งเสริมบทบาทการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีสาระสำคัญประกอบการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

๑. การกำหนดให้มีหน่วยงานภายใน บุคลากร หรือคณะทำงาน ที่รับผิดชอบในการส่งเสริมบทบาทของประชาชนในการขับเคลื่อนการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อขับเคลื่อนสู่รูปธรรมการปฏิบัติ

๒. ให้มีการส่งเสริมการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ใน 3 ระดับ ทั้งในระดับครัวเรือน ระดับชุมชน และระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๒.๑ ระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงใช้ในการบริหารงานองค์กร เพื่อทำให้เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผลในการจัดบริการสาธารณะ และส่งเสริมการพัฒนาหมู่บ้าน ชุมชน โดยมีแนวทาง ดังนี้

ชุมชน ท้องถิ่น นำอย่างเพียงพอ
ด้วยปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างยั่งยืน ๑๔๗



(๑) กำหนดการใช้เศรษฐกิจพอเพียงในวิสัยทัศน์ของท้องถิ่น
(๒) การสร้างความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้แก่ฝ่ายบริหาร ฝ่ายสภา ข้าราชการ และพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทำให้เกิดกระบวนการที่เรียกว่าระเบิดจากข้างใน ทำส่วนย่อยๆ ขององค์กรให้เป็นตัวอย่าง ด้วยกระบวนการอบรมให้ความรู้ การจัดวงสนทนาให้เกิดการแลกเปลี่ยนทางความคิด การจัดให้มีกิจกรรมตัวอย่าง เช่น การประหยัดพลังงาน

(๓) นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวทางการพัฒนาท้องถิ่น

(๔) นำหลักการทรงงานมาเป็นแนวทางการบริหารงานในทุกระดับ

(๕) แผนพัฒนาท้องถิ่น มีการกำหนดกิจกรรมการส่งเสริมการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การพัฒนาชุมชนท้องถิ่น

(๖) การสร้างระบบเครือข่ายการทำงาน ทั้งเครือข่ายภายในและภายนอก

(๖.๑) การสร้างเครือข่ายการทำงานภายในสำนักงาน ปรับระบบวิธีการทำงาน ที่ทำให้เกิดภารกิจที่เชื่อมโยงกัน มีการถ่ายทอดการเรียนรู้งาน ระเบียบ วิธีปฏิบัติ ระหว่างหน่วยงานภายใน การเพิ่มช่องทางการสื่อสารของงานที่ปฏิบัติ และกิจกรรมที่สร้างให้เกิดการทำงานร่วมกัน เพื่อให้ผลของงานมีความถูกต้อง รวดเร็ว และสามารถทำงานทดแทนกันได้ ในยามที่จำเป็น



(๖.๒) การสร้างเครือข่ายการทำงานร่วมกับ ตำบล
หมู่บ้าน ชุมชน

- ให้ความสำคัญกับการเปิดช่องทางให้ภาค
ประชาชนแสดงความคิดเห็น และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และร่วมการ
ดำเนินกิจกรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- สนับสนุนการมีผู้นำ มีกลุ่มองค์กรที่หลากหลาย
และใช้กลไกผู้นำ หมู่บ้าน ชุมชน ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ กลุ่ม
องค์กรต่างๆ ในพื้นที่ เป็นกลไกการเชื่อมต่อการทำงานระหว่างองค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นกับตำบล หมู่บ้าน ชุมชน

(๖.๓) การสร้างเครือข่ายการทำงานร่วมกับหน่วยงาน
หรือองค์กรภายนอก โดยอาศัยประสบการณ์ องค์ความรู้ ทรัพยากร จาก
หน่วยงานภายนอกมาเสริมการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น
สถาบันการศึกษา ศูนย์พัฒนาตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

๒.๒ ระดับชุมชน ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมและสร้างความ
เข้มแข็งให้หมู่บ้าน ชุมชน

(๑) ส่งเสริมการรวมกลุ่มพัฒนาที่หลากหลาย และพัฒนา
ความรู้ ความสามารถผู้นำหมู่บ้าน ชุมชน ให้มีความเข้าใจหลักปรัชญาของ
เศรษฐกิจพอเพียง

(๒) ส่งเสริมให้ชุมชนมีการจัดทำแผนชุมชนด้วยการมี
ส่วนร่วมของประชาชน และมีการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้

(๓) ส่งเสริมให้ชุมชนมีระบบการออมทรัพย์ และสวัสดิการ
ชุมชน

(๔) ส่งเสริมให้ชุมชนมีกิจกรรมที่นำไปสู่ความสามัคคี



๒.๓ ระดับครัวเรือน กำหนดแนวทางการพัฒนาเพื่อให้ครัวเรือน
มีภูมิคุ้มกันในการดำรงชีวิต

(๑) มีกิจกรรมส่งเสริมการลดรายจ่าย เช่น การปลูกผัก
สวนครัวรั้วกินได้ การลด ละ เลิกอบายมุข หรือมีการผลิตของใช้ในชีวิต
ประจำวันเพื่อทดแทนการซื้อจากภายนอก

(๒) มีกิจกรรมส่งเสริมการเพิ่มรายได้ เช่น การมีอาชีพเสริม
การใช้วัสดุภายในชุมชนเพื่อลดต้นทุนการผลิต มีกิจกรรมการประหยัด เช่น
มีการจัดทำบัญชีรับ-จ่ายครัวเรือน มีการออม

(๓) มีกิจกรรมด้านการเรียนรู้การดำรงชีวิตอย่างมีเหตุมีผล
เช่น การดูแลสุขภาพ การบริโภคอาหารปลอดภัย

(๔) มีกิจกรรมด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและใช้ทรัพยากร
ธรรมชาติอย่างยั่งยืน เช่น การตัดแยกขยะครัวเรือน การปลูกไม้ดอกไม้ประดับ
การประหยัดพลังงาน

(๕) มีกิจกรรมด้านการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน เช่น
การรวมกิจกรรมสาธารณะ การช่วยเหลือคนจน การร่วมงานประเพณีวัฒนธรรม

ทิศทางการดำเนินงาน ปี พ.ศ. ๒๕๕๔ - ๒๕๕๗

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น โดยศูนย์อำนวยการส่งเสริมบทบาท
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชนในการนำหลักปรัชญาของ
เศรษฐกิจพอเพียงสู่การพัฒนาชุมชนท้องถิ่น (ศพท.) มีนโยบายในการผลักดัน
ให้หน่วยงานภายในกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นนำหลักปรัชญาของ
เศรษฐกิจพอเพียงสู่การประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาองค์กรให้ทำหน้าที่ส่งเสริม
สนับสนุนการบริหารและการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ตอบสนอง



ต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และส่งเสริมสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การประยุกต์ใช้ในการบริหารและการพัฒนาในทุกระดับ ภายใต้โครงการจัดทำแผนยุทธศาสตร์และการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การพัฒนาชุมชนท้องถิ่น เป็นโครงการระยะ ๔ ปี

โครงการจัดทำแผนยุทธศาสตร์และการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การพัฒนาชุมชนท้องถิ่น

๑. หลักการและเหตุผล

การพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นการพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาทโดยคำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ตลอดจนใช้ความรู้ ความรอบคอบ และคุณธรรม ประกอบการวางแผนการตัดสินใจและการกระทำ สามารถประยุกต์ใช้กับการบริหารงาน การพัฒนาและการดำเนินชีวิตในทุกๆระดับ ท่ามกลางสังคมโลก และสถานการณ์ของประเทศที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัยและวิกฤตเพื่อความมั่นคงและความยั่งยืนของการพัฒนา

รัฐบาลมีนโยบายสนับสนุนให้มีการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติในทุกภาคส่วนของสังคม ซึ่งกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้ให้ความสำคัญในการส่งเสริม สนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้นำมาเป็นแนวทางในการประยุกต์ใช้เป็นหลักการบริหารและการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศได้อย่างยั่งยืน



โดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานและตรวจสอบการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อนำไปสู่ความเข้มแข็งในการจัดบริการสาธารณะสู่ประชาชนและการจัดการตนเองของชุมชนท้องถิ่น

การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ จำเป็นต้องมีทิศทางและแนวทางการดำเนินงานที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีความสัมพันธ์กับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องทั้งภาคีการพัฒนาในภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรพัฒนาเอกชน และภาคประชาชน ซึ่งจำเป็นต้องนำความคิดของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องมากำหนดทิศทาง กรอบการดำเนินงานและขยายผลสู่การปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคีการพัฒนา

๒. วัตถุประสงค์

(๑) เพื่อให้ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายในการส่งเสริม สนับสนุน การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การพัฒนาชุมชนท้องถิ่น

(๒) เพื่อมีแผนยุทธศาสตร์ที่กำหนดทิศทาง กิจกรรม และกรอบระยะเวลาการดำเนินงานที่ชัดเจนและต่อเนื่อง

(๓) เพื่อให้การขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักการสำคัญประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

(๔) เพื่อส่งเสริม สนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักการสำคัญประยุกต์ใช้ในการบริหารงานและการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น



๓. เป้าหมายการดำเนินงาน

๓.๑ เป้าหมายเชิงกระบวนการ

- (๑) แผนยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การพัฒนาชุมชนท้องถิ่น
- (๒) การขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักสำคัญประยุกต์ใช้ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๓.๒ เป้าหมายเชิงองค์การการดำเนินงาน

- (๑) หน่วยงานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นทุกระดับ
- (๒) องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล ทุกแห่ง

๔. ระยะเวลาและวิธีการดำเนินงาน ระยะ ๕ ปี (กรกฎาคม ๒๕๕๔ - กันยายน ๒๕๕๗)

ระยะที่ ๑ กรกฎาคม - กันยายน ๒๕๕๔

- ๔.๑ การจัดทำและสร้างกระบวนการยอมรับแผนยุทธศาสตร์
 - (๑) จัดทำร่างแผนยุทธศาสตร์ เสนอคณะกรรมการอำนวยการ พิจารณาให้ความเห็น
 - (๒) ปรับปรุงร่างแผน เสนอฟังความเห็นจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง
 - (๓) จัดทำร่างแผนฉบับสมบูรณ์ขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการอำนวยการ
 - (๔) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำหนดเป็นกรอบการบริหารราชการของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และนโยบายในการส่งเสริมการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น



ระยะที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๕๔ - กันยายน ๒๕๕๖

๔.๒ การนำยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติและขยายผล

(๑) สร้างความร่วมมือกับภาคีการพัฒนาในการร่วมดำเนินงาน

(๒) นำแผนยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ นำร่อง และขยายผลในกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกระดับ

(๓) ติดตามประเมินผล ทบทวน ปรับปรุงแก้ไข

ระยะที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๕๖ - กันยายน ๒๕๕๗

๔.๓ การยกย่องเชิดชูให้กำลังใจ ดำรงความยั่งยืน

(๑) จัดกระบวนการยกย่อง เชิดชู องค์กรที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินงาน

(๒) จัดทำแผนยุทธศาสตร์ ฉบับที่ ๒

(๓) นำแผนยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ

๕. งบประมาณดำเนินงาน

(๑) งบประมาณกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นต่อเนื่องปี ๒๕๕๔ - ๒๕๕๗

(๒) งบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๓) การร่วมสนับสนุนเป็นหุ้นส่วนจากภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้อง



๖. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

๖.๑ เสิ้งปริมาณ

(๑) หน่วยงานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นทุกหน่วย มีการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

(๒) องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล ร้อยละ ๘๐ มีการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๖.๒ เสิ้งคุณภาพ

(๑) องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล พื้นที่การเรียนรู้ อย่างน้อยอำเภอละ ๑ แห่ง

(๒) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีการส่งเสริม สนับสนุนการวางรากฐานความเข้มแข็งของหมู่บ้าน/ชุมชน

(๓) ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยึดมั่นในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๗. เงื่อนไขความสำเร็จ

๗.๑ การสนับสนุนอย่างต่อเนื่องเชิงนโยบายของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

๗.๒ การดำเนินงานร่วมกับภาคีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและมั่นคง

๘. ผู้รับผิดชอบการดำเนินงาน

ศูนย์อำนวยการส่งเสริมบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชนในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การพัฒนาชุมชนท้องถิ่น (ศพท.)

